№ 98 ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ Երկշաբթի 5 Մարտի
1896
Երկշաբթի 5 Մարտի ՏԱՐԵԿԱՆ № 98

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Տարեկան 10 րուբլի, կէս տարուայ 6 րուբլի, երեք ամսուայ 3 ր. 50 կ.
Արտասահման 1 ր., տասը ամսուայ 5 կ.
Հրատարակութիւնները ուղարկուած չեն վերադարձուիր։
Տարեկան գրուածքները չեն տպուիր։
Հասցէ Տիկին Redaction „Nor-Dar“.
Հրատարակուելու օրն է (բացի մօտ օրերից) ամէն 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունուում են առանձին պայմանագրութեամբ։

ԳՈՒՆԱՀԱՆԴԷՍ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ

Ֆ.

ՓՐՈՖԵՍՈՐ ԿԱՐՊԵՆՏԵՐ

— Դասախօսութիւն Նիւ-Եորքի Ազգային Թանգարանում։

Նիւ-Եորքի Ազգային թանգարանում — ասում է «Նիւ-Եորք Թրիբիւն», — ներկայումս կայ մարմարեայ արձան, որ ստեղծուած է Ամերիկայի ամենանշանաւոր քանդակագործներից մէկի՝ Փրոֆեսոր Քարպենտերի կողմից։ Արձանը ներկայացնում է մի մարդ, որ կանգնած է ձիու վրայ։ Ձին ոտքերը բարձրացրել է, ինչպէս ասում են, «դասական» դիրքով։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած է մի մարդ, որ ձեռքերը մեկնած է դէպի վեր։ Ձիու վրայ նստած մարդը ձեռքին բռնած է մի նիզակ, որով նա խոցում է ընկածին։ Ձիու վրայ նստած մարդը ներկայացնում է Գերմանիան, իսկ ընկածը՝ Ֆրանսիան։ Ձին ներկայացնում է Ամերիկան։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆ.

ՓՐՈՖԵՍՈՐ ԿԱՐՊԵՆՏԵՐ

— Դասախօսութիւն Նիւ-Եորքի Ազգային Թանգարանում։

Նիւ-Եորքի Ազգային թանգարանում — ասում է «Նիւ-Եորք Թրիբիւն», — ներկայումս կայ մարմարեայ արձան, որ ստեղծուած է Ամերիկայի ամենանշանաւոր քանդակագործներից մէկի՝ Փրոֆեսոր Քարպենտերի կողմից։ Արձանը ներկայացնում է մի մարդ, որ կանգնած է ձիու վրայ։ Ձին ոտքերը բարձրացրել է, ինչպէս ասում են, «դասական» դիրքով։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած է մի մարդ, որ ձեռքերը մեկնած է դէպի վեր։ Ձիու վրայ նստած մարդը ձեռքին բռնած է մի նիզակ, որով նա խոցում է ընկածին։ Ձիու վրայ նստած մարդը ներկայացնում է Գերմանիան, իսկ ընկածը՝ Ֆրանսիան։ Ձին ներկայացնում է Ամերիկան։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

Այս վերջին բացատրութիւնը ասում է ինքը՝ քանդակագործը։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ներկայացնում է Ամերիկան, որովհետև նա ինքը ձի է սիրում։ Ձիու ոտքերի տակ ընկած մարդը ներկայացնում է Ֆրանսիան, որովհետև նա ինքը ֆրանսիացի է։ Ինչ վերաբերում է ձիուն, որ նստած է Գերմանիան, ապա նա ինքը գերմանացի է։ Ինչպէս ասում է նա, ձին ինքը չի սիրում, որովհետև նա ինքը ձի է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՏԱՆԻԷԼԵԱՆ

— Փետրուարի 29-ին, Վաշինգտոնում մահացաւ Հայկական գրականութեան մի նշանաւոր գործիչ՝ Յովհաննէս Տանիէլեան։ Ծնած 1815 թուին Կարնոյ նահանգի Տարօնոց գաւառում, Տանիէլեան իր կեանքի առաջին տարիները անցկացրել է հայրենի գիւղում, ուսանելով տեղական վարդապետների մօտ։ Ապա նա գնում է Կ. Պոլիս, ուր ընդունւում է Մխիթարեան միաբանութեան մէջ։ Այստեղ նա ուսանում է Մխիթարեան վարդապետների մօտ, ապա ուղարկւում է Վենետիկ, ուր աւարտում է Մխիթարեան վարդապետների ուսումնարանը։ Վենետիկում Տանիէլեանը ստանում է վարդապետական աստիճան։ Վերադառնալով Կ. Պոլիս, նա ստանձնում է Մխիթարեան միաբանութեան վանահօր պաշտօնը։ Այդ պաշտօնում նա մնում է մինչև 1870 թուականը, երբ նա հրաժարական է տալիս եւ մեկնում Վենետիկ։ Այստեղ նա զբաղւում է գրական աշխատութիւններով։ Տանիէլեանի գրական գործունէութիւնը սկսւում է 1850 թուականից։ Նրա առաջին գործերից էր «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գիրքը, որ տպագրուեց Վենետիկում։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Կ. Պոլսից մինչև Վան։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Վասպուրականի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի երկրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Վանից մինչև Կարին։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Կարնոյ նահանգի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի երրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Կարնոյ նահանգից մինչև Տարօն։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի չորրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Տարօնից մինչև Կ. Պոլիս։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՏԱՆԻԷԼԵԱՆ

— Փետրուարի 29-ին, Վաշինգտոնում մահացաւ Հայկական գրականութեան մի նշանաւոր գործիչ՝ Յովհաննէս Տանիէլեան։ Ծնած 1815 թուին Կարնոյ նահանգի Տարօնոց գաւառում, Տանիէլեան իր կեանքի առաջին տարիները անցկացրել է հայրենի գիւղում, ուսանելով տեղական վարդապետների մօտ։ Ապա նա գնում է Կ. Պոլիս, ուր ընդունւում է Մխիթարեան միաբանութեան մէջ։ Այստեղ նա ուսանում է Մխիթարեան վարդապետների մօտ, ապա ուղարկւում է Վենետիկ, ուր աւարտում է Մխիթարեան վարդապետների ուսումնարանը։ Վենետիկում Տանիէլեանը ստանում է վարդապետական աստիճան։ Վերադառնալով Կ. Պոլիս, նա ստանձնում է Մխիթարեան միաբանութեան վանահօր պաշտօնը։ Այդ պաշտօնում նա մնում է մինչև 1870 թուականը, երբ նա հրաժարական է տալիս եւ մեկնում Վենետիկ։ Այստեղ նա զբաղւում է գրական աշխատութիւններով։ Տանիէլեանի գրական գործունէութիւնը սկսւում է 1850 թուականից։ Նրա առաջին գործերից էր «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գիրքը, որ տպագրուեց Վենետիկում։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Վանից մինչև Կարին։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Կարնոյ նահանգի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի երրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Կարնոյ նահանգից մինչև Տարօն։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի չորրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Տարօնից մինչև Կ. Պոլիս։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՏԱՆԻԷԼԵԱՆ

— Փետրուարի 29-ին, Վաշինգտոնում մահացաւ Հայկական գրականութեան մի նշանաւոր գործիչ՝ Յովհաննէս Տանիէլեան։ Ծնած 1815 թուին Կարնոյ նահանգի Տարօնոց գաւառում, Տանիէլեան իր կեանքի առաջին տարիները անցկացրել է հայրենի գիւղում, ուսանելով տեղական վարդապետների մօտ։ Ապա նա գնում է Կ. Պոլիս, ուր ընդունւում է Մխիթարեան միաբանութեան մէջ։ Այստեղ նա ուսանում է Մխիթարեան վարդապետների մօտ, ապա ուղարկւում է Վենետիկ, ուր աւարտում է Մխիթարեան վարդապետների ուսումնարանը։ Վենետիկում Տանիէլեանը ստանում է վարդապետական աստիճան։ Վերադառնալով Կ. Պոլիս, նա ստանձնում է Մխիթարեան միաբանութեան վանահօր պաշտօնը։ Այդ պաշտօնում նա մնում է մինչև 1870 թուականը, երբ նա հրաժարական է տալիս եւ մեկնում Վենետիկ։ Այստեղ նա զբաղւում է գրական աշխատութիւններով։ Տանիէլեանի գրական գործունէութիւնը սկսւում է 1850 թուականից։ Նրա առաջին գործերից էր «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գիրքը, որ տպագրուեց Վենետիկում։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Վանից մինչև Կարին։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Կարնոյ նահանգի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի երրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Կարնոյ նահանգից մինչև Տարօն։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։ Տանիէլեանի չորրորդ գործը «Ճանապարհորդութիւն Հայաստան» գրքի շարունակութիւնն է։ Այդ գրքում Տանիէլեանը նկարագրում է իր ճանապարհորդութիւնը Տարօնից մինչև Կ. Պոլիս։ Գրքի մեծ մասը նուիրուած է Տարօնոց գաւառի պատմական հնութիւններին։

WIEN 7/2 62 BESTELL 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(«Նոր-Դար»-ի խմբագրության)

Ա. Պալասանի. Հայ հին գրականության պատմություն։ Մաս I։ Ս. Պետերբուրգ։ 1896։ Էջ 1—232։

Գիրքը հրատարակված է Ներսիսյան դպրոցի հոգաբարձության միջոցներով։ Հեղինակը ներածության մեջ ասում է, որ իր գրքի նպատակն է եղել ծանոթացնել ընթերցողներին հայ հին գրականության հետ, որ մինչև այժմ մնացել է անհայտ մեր հասարակության մեծ մասի համար։ Հեղինակը ցանկանում է, որ իր գրքի միջոցով ընթերցողները ոչ միայն ծանոթանան հայ հին գրականության հետ, այլև սիրեն նրան։ Ինչպես տեսնում ենք, հեղինակի նպատակը շատ լավ է, և մենք ամենայն ուրախությամբ ենք ողջունում նրա ձեռնարկությունը։ Մեր գրականության պատմությունը մինչև այժմ ոչ ոք չի գրել, և ամեն մի նոր աշխատություն, որ լույս է տեսնում այդ ասպարեզում, մեծ ուշադրության է արժանի։ Հեղինակը իր գրքի առաջին մասում խոսում է հայ հին գրականության ընդհանուր հատկությունների մասին, իսկ հետո անցնում է առանձին գրողների և նրանց գործերի քննության։ Գրքի առաջին մասում հեղինակը խոսում է հայ հին գրականության ընդհանուր հատկությունների մասին։ Նա ասում է, որ հայ հին գրականությունը ունի երկու հատկություն, որոնք նրան տարբերում են մյուս ազգերի հին գրականությունից։ Առաջին հատկությունն այն է, որ հայ հին գրականությունը ունի ոչ թե հեթանոսական, այլ քրիստոնեական բնավորություն։ Հայ հին գրողները ոչ թե հեթանոսական աստվածների, այլ քրիստոնեական սրբերի մասին են գրել։ Երկրորդ հատկությունն այն է, որ հայ հին գրականությունը ունի ոչ թե հեթանոսական, այլ քրիստոնեական բնավորություն։ Հայ հին գրողները ոչ թե հեթանոսական աստվածների, այլ քրիստոնեական սրբերի մասին են գրել։ Հեղինակը ասում

ՀԱՅՈՑ ԼՈՒՐԸ

—

Ա. Պոլսից հեռագրում են, որ մայիսի 29-ին պետության խորհրդարանի նիստում Ն. Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ Ջեյմսը հարց է ուղղել Ռուսաստանի դեսպանին՝ ի նկատի ունենալով Ռուսաստանի և Ֆրանսիայի միջև եղած բարեկամական հարաբերությունները, թե ինչպես է նայում Ռուսաստանը Հայոց հարցի վերաբերությամբ։

Դեսպանը պատասխանել է, որ Ռուսաստանը միշտ հետաքրքրվել է Հայոց հարցով, և որ Ռուսաստանը ոչ միայն չի ուզում, որ Հայաստանում խռովություններ լինեն, այլ ընդհակառակն, ցանկանում է, որ Հայաստանում խաղաղություն տիրի։

—«Times»-ի ասելով, ասուրբարեր է, թե Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Իշկովը Պետերբուրգում հայտնել է, որ Ռուսաստանը ոչ միայն չի ուզում, որ Հայաստանում խռովություններ լինեն, այլ ընդհակառակն, ցանկանում է, որ Հայաստանում խաղաղություն տիրի։

—Ա. Պոլսից, մայիսի 30-ից հեռագրում են, որ Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Նելիդովը Պետերբուրգում հայտնել է, որ Ռուսաստանը չի ուզում, որ Հայաստանում խռովություններ լինեն, այլ ընդհակառակն, ցանկանում է, որ Հայաստանում խաղաղություն տիրի։

—Ռուսահայ-ազգային կուսակցության կենտրոնական կոմիտեն Լոնդոնում հրատարակել է «Nemzet» անունով թերթ, որ պետք է լույս տեսնի ամեն շաբաթ մի անգամ։ Այդ թերթի առաջին համարում կարդում ենք հետևյալ հոդվածը։

(Վերահրատարակում)

Ե. Ղահրամանը

Ամեն անգամ, որ մեր ազգային կյանքում մի նշանավոր դեպք է պատահում, կամ մեր ազգային կյանքի վրա մի նշանավոր անձ է մահանում, մեր մամուլը ստիպված է լինում իր կարծիքը հայտնել այդ դեպքի կամ այդ անձի մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի նշանավոր դեպքերի կամ անձերի մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ընդհանուր հարցերի մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ընդհանուր հարցերի մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին ունեցած իր կարծիքի մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին ունեցած իր կարծիքի մասին, նա ստիպված է լինում խոսել նաև մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին ունեցած իր կարծիքի մասին ունեցած իր կարծիքի մասին։ Ամեն անգամ, որ մեր մամուլը ստիպված է լինում խոսել մեր ազգային կյանքի ներկա վիճակի պատճառների վերացման միջոցների մասին ունեցած իր կարծիքի

ակի զբոսնության մասին. Նա ասում է, որ իտալական կառավարությունն երկու նպատակ ունի՝ հայրենակիցների պահպանությունը և կարգապահության վերականգնումը։ Առաջին նպատակին հասնելու համար զրկուած է «Piemonte» մարտանաւը, երկրորդի վերաբերմամբ բանակցութիւններ են կատարւում պետութիւնների հետ։ Մինիստրը յոյս ունի, որ Ք. Դուբը միջոցներ ձեռք կառնէ Կրետէն լիովին խաղաղացնելու համար։ Իմբրիանին ասում է, որ Իտալիան պէտք է պաշտպանէ կրետացիների իրաւոյն պահանջները թուրքերի դէմ։

—«Birmingham Post» լրագրի ասելով, լորդ Ռոսբերին մի ուղեւորութիւն է կատարում Սպանիայում և այդ այն նպատակով, որ կամենալով հրաժարուել ապառամիա կուսակցութեան պարապմունքի կոչումից, դրանով ուզում է նախապատրաստել հասարակութեան կարծիքը նրա վերադարձի համար։ Լորդը ներկայումս Սեվիլիան է և, «Նով.»-ի ասելով, պատրաստւում է ամուսնանալու համար մի շատ գեղեցիկ ապանուհու հետ։ Նրա առաջին կինը, որ Ռոտշիլդների ցեղից էր, վախճանուած է։

—«Mémorial Diplomatatique»-ը հաղորդում է, որ անգլիական արմատական կուսակցութիւնը Հայդպարկում, Լոնդոնում, մի մեծ միտինգ է գումարում բոզքելու համար Սուդանի արշաւանքի դէմ։

—Ուաշինգտոնի սինատը վճռել է Միացեալ Նահանգների նախագահ Կլիվլէնդին զրկոզութիւնների կատարել ապառամիա տալու Կուբա կղզու խնդրում։

—Իտալիան այժմեան Ռուդինիի մինիստրութիւնը մի յանձնաժողով է նշանակել տարեվերջին այն բոլոր մինիստրութիւնների գաղանի ֆոնդերի հաշիւները, որոնց պլուս է եղել կանգնած Կրիսպին։

ԺԻԼ ՍԻՄՈՆ

Ժիլ Սիմոնը, որ վախճանուեցաւ Պարիզում մայիսի 28-ին, ֆրանսիական ամենահռչակաւոր փիլիսոփաներից, սոցիալիստներից և հրապարակախօսներից մէկն էր, որ գործել էր նաև քաղաքական ասպարիզում։ Սիւիսը (Սիմոն կոչուեցաւ յետագայում) ծնուել է դեկտեմբերին 1814 ք. Բրետանիայի Լորիան քաղաքում։ Նրա ծնողները աղքատ մարդիկ էին։ Ժիլ Սիւիսը իւր գործունէութիւնն սկսեց ուսուցչութեամբ, յետոյ մտաւ Ecole Normol-ը, ուր իւր ցոյց տուած ընդունակութիւններով չուտով ուշադրութիւն գրաւեց։ Դասընթացն աւարտելով, նա փիլիսոփայութեան պատմութեան դասատու կարգուեցաւ նոյն ուսումնարանում։ Այդտեղ նա սկսա բարեկամացաւ յայտնի էկլէկտիկ փիլիսոփա Կուզէնի հետ, որի խորհրդով և փոխանց իւր անունը։ «Այդպէս ալ անունով գուք երբէք մարդ չէք գտնուի,—ասում էր Կուզէնը.—Ժիլ-Սիւիսի տեղ կոչուեցէք Ժիլ Սիմոն. դա աւելի լաւ է հնչում»։

Երբ 1848 թուի փետրուարին ընկաւ յունիսեան միահեծանութիւնը, Ժիլ Սիմոնը Côtes du Nord գեպարտամէնտում հիմնադիր ժողովի անդամ ընտրուեցաւ։ Պատգամաւորների ժողովի մէջ նա չափաւոր հասարակապետական էր։ Անկեղծօրէն սիրելով ազատութիւնն ու արդարութիւնը, չարունակ կռուելով բանուոր դասակարգի դրութեան բարւոքման օգտին, Ժիլ Սիմոնը սակայն թշնամի էր ամեն մի ծայրայեղութեան, ուստի, երբ 1848 թ. յունիսին ընկերվարականները ապստամբեցին, նա ոչ թէ միայն բարձրաձայն պախարակում էր նրանց վարմունքը, որ սարսափելի արիւնհեղութեան պատճառ դարձաւ Պարիզի փողոցներում, այլ և վտանգի ենթարկեց իւր կեանքը, ջերմ պաշտպան կանգնելով զինեալ Կաւեղեակին։ 1850 թ. Ժիլ Սիմոնը ձառճրանալով այնժամանակուայ պատգամ. ժողովի անօգուտ գործունէութիւնից, հեռացաւ ասպարէզից և, մասնաւոր կեանք վարելով, երկին դասախօսութիւններ էր կարդում Սորբոնում։ Երբ պրինց-նախագահի ձեռքով կատարուեցաւ յեղափոխութիւնը, Ժիլ Սիմոնը բարձրացաւ ամբիոնը և յանուն իրաւունքի եանդուժ բողոքեց բռնութեան դէմ։ Այդ բանն աւելի եղաւ, որ նրան հրաժարեցրին Սորբոնից։ Պարապ մնալով Ժիլ Սիմոնը նուիրուեցաւ փիլիսոփայական և սոցիալական խնդիրների ուսումնասիրութեան։ Նրա «Le Devoir «La liberte de consience» և մի քանի ուրիշ երկեր ամբողջ Եւրոպայում հռչակաւոր եղան։ Նա մեծ եռանդով պարապում էր բանուորական խնդրով, որի վերաբերմամբ յայտնի է նրա գեղեցիկ «L' Ouvrière» աշխատութիւնը։ 1863 թ. Ժիլ Սիմոնը նորից իւր շուրջը հաւաքից այն ժամանակուայ նշանաւոր ինտելիգենցիան և նորից սկսեց եանդուժ մասնակցել երկրի քաղաքական կեանքին։ Ընտրուելով օրէնսդրական մարմնի անդամ, Ժիլ Սիմոնը միշտ պաշտպանում էր ազատամիտ դաղափարները, աւելի մեծ ազատութիւն էր պահանջում մամուլի համար, մանաւանդ աշխատում էր թեթեւացնելու ուսուցիչների ողբալի զրութիւնը։ Արտաքին քաղաքական խնդիրներին նա քիչ էր խառնուում։

Երբ կայսրութիւնն ընկաւ, Ժիլ Սիմոնը լուսաւորութեան մինիստրի պաշտօն ստացաւ և այդ պաշտօնում մեծ օգուտներ տուաւ։ Նա համարձակ կռիւ մղեց ֆրանսիայում տիրող դաստիարակութեան հնաւանդ սիստէմի դէմ, պախարակում էր կլասիկիզմի ի չարն գործ դնելը, մաքրեց օտար լեզուների դասաւանդութիւնն, հարկաւոր դիրքը տուեց աշխարհագրութեան, պնդում էր մաթեմատիկական օգտակարութեան վրայ, որն այն ժամանակ արհամարհուած էր, և այլն։ Թիերի անկումից յետոյ Ժիլ Սիմոնը կրկին մի հասարակ պատգամաւոր եղաւ և կրկին գարձաւ իւր պիտանական պատգամաւորներին, շարունակելով հրապարակել նշանաւոր փիլիսոփաների աշխատութիւնները և լրագրների ու ամսագրերի մէջ գրելով ժամանակակից դանազան խնդիրների մասին։ 1875 թ. դեկտ. 11-ին նա ցմահ սենատոր նշանակուեցաւ և ֆրանսիական ճեմարանի անդամ ընտրուեցաւ։

Հետեւալ տարին Մակ-Մահոնը դիմեց Ժիլ Սիմոնին առաջարկելով, որ նա նոր մինիստարութիւն կազմակերպէ։ Ժամանակը խիստ կրիտիկական էր. կրքերը գրգռուած էին. հայրենասիրական զգացումից միայն գրգռուած Ժիլ Սիմոնը յանձն առաւ այս գժուար պաշտօնը։ Նա աշխատեց կուսակցութիւնները հաշտեցնել, բայց արքայականները հովհարականութեան հետ միասին այնքան յոյս ունէին իրենց աջողութեան վրայ, որ հասարակապետականների հետ ոչ մի հաշտութեան մասին չէին ուզում լսել։ Համոզուած լինելով, որ մի կողմից պետական յեղափոխութիւն կարող է առաջանալ և միւս կողմից պատերազմ կարող է ծագել Իտալիայի հետ, որին կրմիանար և Գերմանիան, Ժիլ Սիմոնը, չնայելով իւր մեղմ բնաւորութեանը և մեծ համբերութեանը, ստիպուած էր հայրենիքը փրկելու համար խիստ միջոցներ ձեռք առնել հոգեւորականութեան դէմ։ Այն ժամանակ Մակ-Մահոնը մի կողմից նամակ գրեց նրան և արձակեց պաշտօնից։ Ժիլ Սիմոնը սենատում և մամուլի մէջ չարունակում էր պաշտպանել իւր սիրած գաղափարները։ Նա ընդունեց գերմանական Վիլհելմ կայսրի հրաւէրը և գնաց Բերլին մասնակցելու համար կայսրի նախաձեռնութեամբ բանուորների զրութիւնը բարելաւելու նպատակով գումարուած կոնգրէսի պարապմունքներին։ Բերլինում ունենալով յաճախ իօսակցել երիտասարդ կայսրի հետ, Ժիլ Սիմոնը ցմահ մեծ համակրանք և յարգանք էր տածում դէպի նա։ Վիլհելմ կայսրը յարգից Ժիլ Սիմոնի յիշատակը և մի յատակցական հեռագիր ուղարկից Փրանսիայի հասարակապետութեան նախագահի անուան։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տրագիկական դէպքը Խոդինի գաշտում առանց կուրիօզի չի անցել։ Մի կին լսելով այդ մասին, իսկոյն գնում է Խոդինի գաշտը հարցուփորձ անելու իւր մարդու մասին, որը իրիկուանից գնացած է եղել ընծայ-բաժակը տանելու։

Այդ կինն երկար ժամանակ պատրաստուց չունայ վերջապէս «Նով. Տնեա»-ի ասելով, դիակներից մէկի հագուստներին նայելով ճանաչում է իւր մարդուն, ընկնում է նրա անշնչացած մարմնի վրայ և, ինչպէս որ միշտ լինում է այդպիսի դէպքերում, սկսում է լալ ու ողբալ։ Մի քիչ ժամանակ անցնելուց և հանգրստանալուց յետոյ այրի մնացած կինը կարգադրութիւն է անում, գնալ է առնել տալիս, որպէսզի մարմինը տուն տանէ։

Դիակը գնացով արդէն տանն էր տարուած և այրի մնացած կինը ներս է մտնում իւր սենեակը, որպէս զի քաղման համար պատրաստութիւններ տեսնէ. այդ տեղ հանդիպում է դրան չէմբում կանգնած և իւր կնոջ բացակայութիւնից վրդովուած ամուսնը։

Հաղուստից սթափելով կինը օտար մարդուն իւր ամուսնու տեղն էր ընդունել։

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ՆԻԺՆԻ-ՆՈՎԳՈՐՈԴ, 2 յունիս.—Փինանսների մինիստրը կարգադրեց յունիսի 2-ից յուցեհանդիսի մուտքը 30 կոպ. որոշել։

Բոխարայի էմիրը ժամանեց այսօր։

ԽԱՐԿՈՎ.—Բացուեցաւ մահուդէղէնների յուցահանդէս։

ՊԱՐԻԶ.—Յունիսի 1-ին տեղի ունեցաւ Ժիլ Սիմոնի թաղումը։ Ներկայ էին բոլոր մինուարները հասարակապետութեան նախագահի ներկայացուցիչների հետ, նոյնպէս և դիպլոմատիք. մարմնի բազմաթիւ անդամներ։ Գերմանական դեսպան գրաֆ Մինոտէրը բերեց մի ահագին փառաւոր պսակ կենդանի ծաղիկներից, որ ուղարկել էր գերմ. կայսրը։

ԲԵՐԼԻՆ.—Ռայխստագն ընդունեց Աուէրի առաջարկութիւնը էլզա-Լոտարինգիայում մացնելու կայսերական օբէնքները մամուլի մասին։

ԱՄՄԱՐԱ.—Մայիսի 31-ին վերջացաւ դատաստանական քննութիւնը Բարատիերի մասին։ Դատավճիռը դեռ յայտարարած չէ, բայց լուրերին նայելով, Բարատիերին արդարացուած է, ձայների համահաւասար բաժանուելու պատճառով։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

УЧИТЕЛЬ

колл. асесс. И. З. Теръ-Степановъ готовитъ лицъ обоего пола въ гимназіи, землемѣрное уч., и др., на волноопред., учителя, бухгалтера и чинъ; обучаетъ иностранцевъ и дѣтей съ 5 лѣтъ русскому разговорн. языку. Принимаетъ пансіонеровъ. Малая Орбельяновская ул. д. № 38

[661] 4—3

ԿԵՕԼԵՐԵԱՆ Z-ՀՈՏԱՒԷՏ ԻՒՂ (դասի)

Ծախու կայ ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԲՈԼՈՐ աւելի նշանաւոր վաճառականների մօտ, ինչպէս Z տառը վերջինն է այբուբենի մէջ, այնպէս էլ, կարելի է ասել այս հոտաւէտ իւղը (դուխի) պարֆիւմերիայի վերջին խօսքն է հանդիսանում։

Կեօլերեան Z-հոտաւէտ իւղը (դուխի), չնայելով իւր բոլոր քնքշութեանը, խիստ ուժգին է և ուստի նրա ախորժելի հոտը գործածելիս աճում է միայն փոքր առ փոքր և չեզոյ պահպանում է ինքն օր։

(M.) 3—3

ԿԵՕԼԵՐԵԱՆ ԿԱՈՒՉՈՒԿԻ ԻՒՂ

ՅԱՀՀԱՅԻՆ ԿՕՉԻԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ծախու կայ ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԲՈԼՈՐ աւելի նշանաւոր վաճառականների մօտ։ Տալիս է անպայման չծծող յատկութիւն, խիստ փափկացնում է պահպանում է կաշին, անախորժ հոտ չունի։ Այս բոլոր առաւելութիւններն ունենալով, այս իւղը անհամեմատ էժան է բոլոր նման իւղերից։

(M.) 3—3

Только-что поступило въ продажу

2-Е **ИЗДАНІЕ НОВОЙ КНИГИ**

ПОЛОЖЕНІЕ АРМЯНЪ ВЪ ТУРЦІИ ДО ВМѢШАТЕЛЬСТВА ДЕРЖАВЪ ВЪ 1895 Г.

Рѣчь Гладстона, статьи: Роленъ-Жекмена, Макколя, Грина, Диллона, Діева и др.

Предисловіе профессора графа Л.А. Камаровскаго.

Съ портретами патріарха Матеоса Измирліана и Э. Диллона Стр. 443+XXVIII

Цѣна 1 рубль

Складъ въ Москвѣвъ, книжкомъ магазинѣ Н. П. Карбасникова, д. Нееловой. 3—3

ԲԵԼԻԿՎԻԶԻ ԱՄԱՐԱՆՈՑՈՒՄ

Ամառուայ սեզոնի համար վարձով է տրւում Կորալաձէի տունը, որ գտնւում է շոսէէ վրայ առանձին կանգնած, վից սենեակ ունի. իսոհանոց, ծառաների, լուացքի և այլ սենեակներ ամենայն յարմարութեամբ։ Վարձը ամբողջ սեզոնի համար 200 րուբլի։

Դիմել Թիֆլիս—Զուղուրլի'горска Красноնտя ул. գարուի տուն № 7, Կորալաձէի բնակարան։

(1001) 10—10

Գործակալութիւնս յանձն կ'առնէ պատրաստել ազօրիքի չէնքի և մեքենաների ծրագիրներ նոր-ըղանական և հին քարի ղրութեամբ։

Կը հայթայթենք ցամաքային մեքենաներ, ցորենի և հաճարի նորաձև ազօրիքներու ամեն գործիքները և կրատանձնիք անոնց չինութիւնը։

Գործակալութիւնս իւր ծրագիրները խորհրդատու ճարտարապետներու քննադատութեան կրնայ յանձնել ի հարկին։

ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Դ Ի Մ Ե Լ

H. Pashaian et Courian, 12 Croydon Grove 12, West Croydon, London. 50—30

BATEAUX a VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Ci

ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

„Ն. ՊԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.“

Կանոնաւոր և ուղիղ երթեւեկութիւն ՄԱՐՍԷՑԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ և ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՄԱՐՍԷՑԼ երկու շաբաթը մի անգամ։

Բաթումից Մարսէյլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Պաֆա քաղաքները

Բաթումից դուրս է գալիս չորեքշաբթի, 12 (24) յունիսի «Անատոլի» շոգենաւը, նաւապետ Գարրիգ

Բաթումից Պարիզ հաղորդակցութեան ամսաթները սովորական դիջումն ունին։ ապրանք յանձնելու կամ ճանապարհորդութեան վերաբերեալ տեղեկութիւնները ստանալու համար դիմել՝

Բաթումում—պ. ՎԻԿՏՈՐ ԴԱՐՆՈՑԻՆ, Նաբերեժնայա։

Թիֆլիսում—պ. ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԵԱՆԻՆ, Սիօնի փողոց, քարվանս. Դէորգ ազայի

Բագուում—պ. Սամուէլ Դիլդարեանին, Կոլիբեակինսկայա հրապարակ։

Բովոռոսիյսկում—պ. ԼՈՒԻ ՌՆՆՈՑԻՆ։

(392) 20—15

Тифлисъ Доз. цензурою 4-го Іюня 1896 г. Տպարան Ա. Մելիք-Շահնազարեանցի։ Типогр А. О. Меликъ-Шахназаріанца, Воронц. Набережн. церковны домѣ